

Odsherred Kommune
Att.: Vejdrift, Jacob Engberg
Nyvej 22
4573 Højby

Sendt til vejdrift@odsherred.dk

8. juli 2026

Afgørelse ikke vvm-pligt, sandfang Birkehegnet

Odsherred Kommune har udarbejdet projektforslag vedrørende etablering af sandfang i grøft, som er tilløb til Gærde Å.

Projektet udføres på matr.nr. 1aue beliggende Birkehegnet 2, 4573 Højby og 1bef Ellinge Lyng, Højby.

Afgørelse

Odsherred Kommune har på baggrund af en screening vurderet, at projektet ikke vil kunne påvirke miljøet væsentligt og derfor ikke er omfattet af krav om miljøvurdering (ikke VVM-pligtigt).

Afgørelsen er truffet efter lovbekendtgørelsens § 21ⁱ.

Ansøgningen er vedlagt som bilag 1.

Forinden Odsherred Kommune kan træffe screeningsafgørelse, skal foretages høring af berørte myndigheder, jf. § 35 stk. 1 nr. 1. Odsherred Kommune har vurderet, at projektet ikke vedrører andre myndigheder, som på grund af dens specifikke miljøansvar eller lokale og regionale kompetencer kan forventes at blive berørt af projektets indvirkning på miljøet.

Begrundelse for afgørelsen

Samlet set vurderes projektet på baggrund af dets art, dimensioner og placering ikke at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet, hvorfor projektet ikke skal miljøvurderes.

I vurderingen er lagt vægt på, at projektet er af begrænset karakter og at formålet med etablering af sandfanget er at mindske tilførslen af sand til Gærde Å og dermed medvirke til at forbedre de fysiske forhold i Gærde Å.

I afgørelsen er der endvidere lagt vægt på:

- at projektet ikke påvirker et Natura 2000-område,
- at projektet er i overensstemmelse med overordnet planlægning,
- at projektet ikke i væsentlig grad indvirker på omgivelserne og miljø,
- at projektet omhandler et mindre område på lokalt plan,
- at projektet ikke påvirker afvandingen af området.

Ved vurderingen har kommunen taget hensyn til kriterierne i bilag 6 miljøvurderingsloven.

Screeningsafgørelsen er ikke en tilladelse, men alene en afgørelse om at projektet ikke skal gennem en miljøvurderingsproces.

Hvis projektet ændres, er I forpligtet til at ansøge igen med henblik på at få afgjort om ændringen er omfattet af krav om miljøvurdering (VVM-pligtigt).

Afgørelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. miljøvurderingslovens § 39.

Projektet må ikke realiseres før klagefristen er udløbet for såvel denne afgørelse, som afgørelse efter vandløbslovenⁱⁱ. Afgørelse efter vandløbsloven kan først gives når denne afgørelses klagefrist er udløbet.

Sagens oplysninger

Odsherred Kommune har konstateret at der tilføres sand til det offentlige vandløb Gærde Å. Derfor ønsker Odsherred Kommune at begrænse tilførslen af sand ved at etablere et sandfang i en privat tilløbsgrøft ved Birkehegnet.

Grøften er rørlagt de sidste ca. 10 m inden udløb i Gærde Å's station 1736.

Sandfanget etableres umiddelbart opstrøms røret under vejen Birkehegnet således, at sandfanget udgør de sidste ca. 5 m af den åbne del af grøften. Se figur 1.

Grøftens nuværende bundbredde er på strækningen ca. 0,5 m og er anlagt med stejle brinker. I sandfanget vil grøften graves ca. 0,5 m bredere, så den bliver ca. 1 m bred. Grøften vil blive gravet ca. 0,5 m dybere, så grøftens bund vil blive ca. 0,5 m dybere end rørets bund i røret under vejen Birkehegnet. Se skitse af sandfang i figur 2.

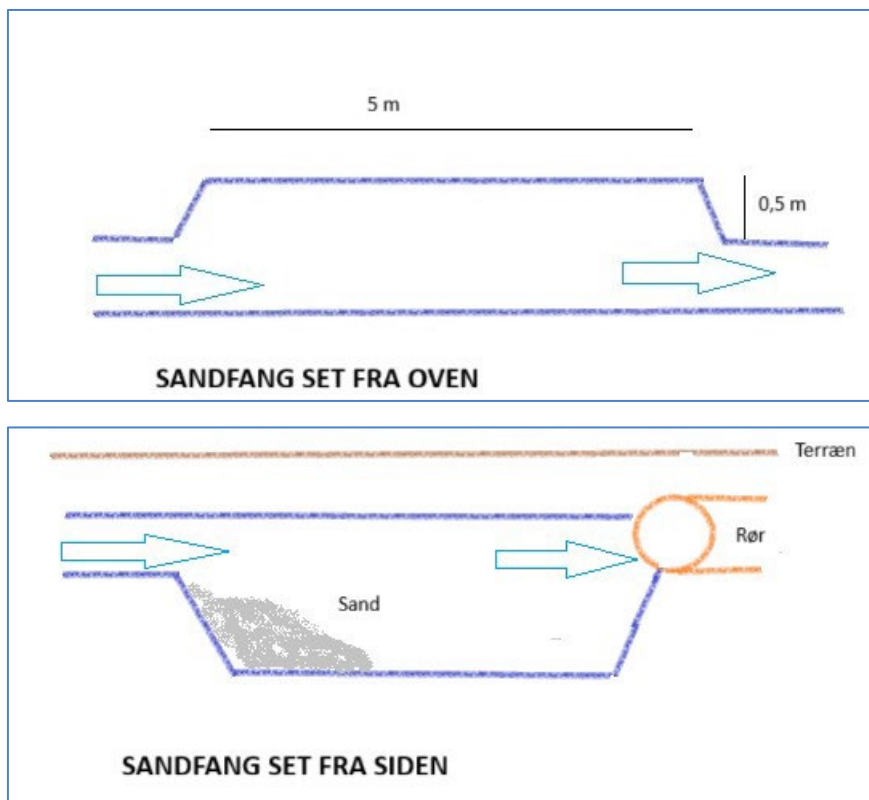
Se desuden den vedlagte projektbeskrivelse i bilag 2.

Projektet er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2, nr. 10f (*Anlæg af vandveje, som ikke er omfattet af bilag 1, kanalbygning og regulering af vandløb*).

Projektet må derfor ikke påbegyndes, før det er vurderet, om projektet er omfattet af krav om miljøvurdering og tilladelse, jf. lovens §§ 16 og 21.

Figur 1 – Placering af det nye sandfang.

Figur 2 – Principkitser af sandfanget.

Konsekvensvurdering, Natura 2000-områder og bilag IV-arter

Det er Odsherred Kommunes vurdering, at der ikke skal foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkning på Natura 2000-området jf. habitatbekendtgørelsenⁱⁱⁱ. Det skyldes, at projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vurderes til ikke at kunne påvirke Natura 2000-områderne og bilag IV-arter væsentligt.

Projektområdet indgår ikke i et internationalt beskyttelsesområde. Det nærmeste natura-2000 område nr. 154 Sejerø Bugt, Saltbæk Vig, Bjergene, Diesbjerg og Bollinge Bakke ligger i en afstand af mere end 1 km. Natura 2000 området består af habitatområderne nr. 135 Sejerø Bugt og Saltbæk Vig og nr. 244 Bjergene, Diesbjerg og Bollinge Bakke og fuglebeskyttelsesområderne nr. 94 Sejerø Bugt og Neksælø og nr. 99 Saltbæk Vig som er beliggende i Kalundborg Kommune.

Nærmeste del af habitatområde 135, Ramsarområde 18 og fuglebeskyttelsesområde 94 er beliggende 1,4 km vest for projektområdet. De tre udpegninger er næsten helt sammenfaldende. Udpegningsgrundlaget for habitatområdet ses i figur 1.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 135		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	Strandvold med enårige planter (1210)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Kystklint/klippe (1230)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Strandeng (1330)
	Forklit (2110)	Hvid klit (2120)
	Grå/grøn klit* (2130)	Klithede* (2140)
	Klitlavning (2190)	Enebærklit* (2250)
	Søbred med småurter (3130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Vandløb (3260)
	Tør hede (4030)	Tørt kalksandsoverdrev* (6120)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Hængesæk (7140)
	Tørvelavning (7150)	Rigkær (7230)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Enkelt månerude (1419)	Mygblomst (1903)
	Kildevældsvindelsnegl (1013)	Skæv vindelsnegl (1014)
	Sumpvindelsnegl (1016)	Stavsild (1103)
	Klokkefrø (1188)	Stor vandsalamander (1166)
	Odder (1355)	

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 244		
Naturtyper:	Strandvold med flerårige planter (1220)	Græs-indlandsklit (2330)
	Søbred med småurter (3130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Tør hede (4030)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Bøg på mor (9110)	Bøg på muld (9130)
	Ege-blandskov (9160)	Stilkeke-krat (9190)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Stor vandsalamander (1166)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Rigkær (7230) er ikke tilstede i habitatområde H244. Gennemgangen af den nævnte naturtype vedrører derfor alene forekomster i H135.

Figur 3 - Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 135. Kilde: Natura 2000-plan 2022-2027, Miljøstyrelsen

På grund af afstanden og projektets begrænsede karakter vurderer Odsherred Kommune, at det kan udelukkes, at der vil kunne ske en påvirkning af habitatnaturtypen eller andre mere fjernliggende områder med kortlagte forekomster af habitatnatur.

Der er ikke kortlagt levesteder for arter på udpegningsgrundlaget for habitatområdet nær projektområdet, og Odsherred Kommune vurderer at påvirkning af arter på udpegningsgrundlaget eller af disse levesteder kan udelukkes.

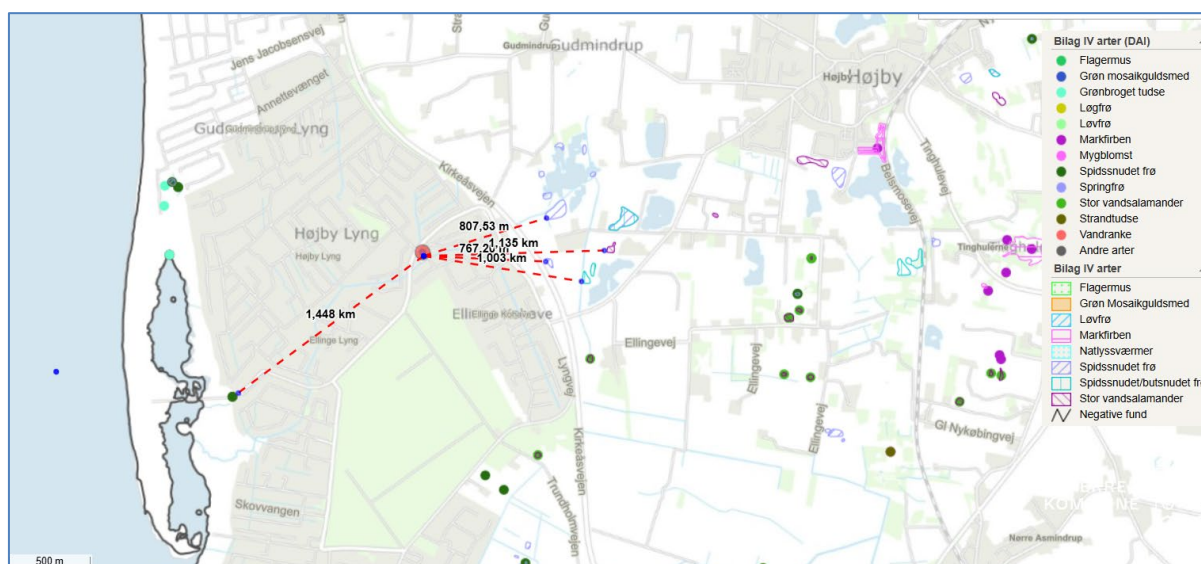
Ingen af arterne har på fuglebeskyttelsesområdets udpegningsgrundlag har yngleområder eller rasteområder nær projektområdet og påvirkning af udpegningsgrundlaget kan således udelukkes.

Bilag IV-arter

I Odsherred Kommune findes følgende arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV:

Ni arter af flagermus (brun langøre, brunflagermus, dværgflagermus, frynseflagermus, pipistrelflagermus, skimmelflagermus, sydflagermus, troldflagermus og vandflagermus), odder, markfirben, tre paddearter (spidssnudet frø, stor vandsalamander og løvfrø (den sidste indført i nyere tid)), grøn mosaikguldsmed, natlyssværmer og Mygblomst.

Odsherred Kommune vurderer, at det umiddelbart kan udelukkes, at projektområdet kan være levested for mygblomst, natlyssværmer, grøn mosaikguldsmed og løvfrø, da disse arter enten kun er fundet meget langt fra matriklen og stiller specifikke krav til levestedet, som ikke er opfyldt her. I figur 2 ses kendte forekomster af bilag IV-arter nær projektområdet.

Figur 4 - Kendte forekomster af bilag IV-arter.

Natlyssværmer er en art, der er indvandret til Danmark fra syd, første fund i landet er fra 2005. Efter de første fund på Lolland-Falster har den nu bredt sig, så den findes udbredt også på Sjælland og Fyn. Det første fund i Odsherred Kommune blev gjort i 2022 på Vej 6 i Jyderup Lyng cirka 6 km sydvest for projektområdet, det drejede sig om en voksen, der blev fundet ved lyslokning efter natsommerfugle. I 2024 blev der fundet larver i Asnæs og Højby. Arten er fortsat under udbredelse og forventes at tiltage i hyppighed i de kommende år. Den yngler oftest på varme, tørre steder, men kan også leve på mere fugtige lokaliteter. Det kan ikke udelukkes, at den har yngleforekomster i eller nær projektområdet, men kommunen vurderer, at projektet ikke vil kunne forringe området som levested for arten.

Spidssnudet frø og stor vandsalamander findes i alle dele af kommunen på egnede lokaliteter. De to paddearter yngler begge i søer og vandhuller, og vandkvaliteten er af stor betydning for

udviklingen af ynglen. Hverken spidssnudet frø eller stor vandsalamander kan yngle i vandløb, så selve grøften er ikke et muligt yngleområde. Uden for yngletiden har padderne rasteområde på land omkring vandhullerne, spidssnudet frø kan også overvintre i strømmende vand. Spidssnudet frø og stor vandsalamander forekommer i området. Den nærmeste kortlagte forekomst af spidssnudet frø og stor vandsalamander ligger hhv. 767 m og 1,1 km vest for projektområdet.

Det kan ikke udelukkes, at spidssnudet frø og stor vandsalamander ville kunne anvende projektområdet som en del af et rasteområde, men der er ikke kendte eller potentielle ynglesteder i umiddelbar nærhed af projektområdet. Spidssnudet frø yngler ca. 767 m vest for projektområdet dvs. i en afstand, der er lidt større end den normale vandringsafstand mellem yngleområder og rasteområder. Hovedparten af spidssnudet frø vil sprede sig mellem 100 og 700 meter fra ynglehullerne, nogle kan dog flytte sig op til 1-2 km især hvis de ikke støder på et velegnet sommerhabitat. Stor vandsalamander yngler ca. 1,1 km vest for projektområdet dvs. i en afstand, der er større end den normale vandringsafstand mellem yngleområder og rasteområder. Stor vandsalamander bruger fortrinsvis arealer inden for ca. 250 meter fra yngledammen, men kan bevæge sig betydeligt længere væk.

Kommune vurderer derfor, at projektområdet kun sjældent vil blive besøgt af vandrende eksemplarer af de to arter. Det kan derfor ikke udgøre et egentligt rasteområde, hvorfor kommunen vurderer, at der ikke vil kunne ske en påvirkning af levesteder for de to arter ved etablering af et sandfang i grøften.

Flagermus yngler og raster i gamle træer med hulheder eller i bygninger, hvor der er adgangshuller. Nogle arter bruger kun bygninger, nogle kun træer og nogle kan benytte begge dele. Mange arter overvintre i bygninger, miner eller brønde, hvor der er frostfrit om vinteren fx i udhuse, hvor der er en varmekilde fx et gammelt fyr eller bygninger, som er sammenbygget med beboelse. Her kan de gemme sig i isoleringen og derved være næsten umulige at se, når de er i dvale. Da der i forbindelse med projektet ikke fældes gamle træer med hulheder eller nedrives bygninger, som er egnede som yngle- eller rasteområde for flagermus, vurderer kommunen, at det kan udelukkes, at projektet vil påvirke flagermus negativt.

Markfirben findes i alle dele af kommunen på egnede lokaliteter som fx overdrev og kystskrænter. Markfirben lever på lysåbne arealer med lav vegetation, men har også behov for områder med højere vegetation til skjul. De yngler i løs jord/sand på de lysåbne arealer. Der er ingen kendte forekomster af markfirben i nærheden af projektområdet. Nærmeste kendte forekomst er ca. 2,8 km nord for projektområdet. Det kan dog ikke udelukkes, at markfirben findes i området. Grøften med høj vegetation på brinkerne er dog ikke et potentielt levested for markfirben. Odsherred Kommune vurderer derfor at etablering af sandfang i grøften ikke vil kunne påvirke markfirben.

Samlet vurdering

Samlet set vurderer Odsherred Kommune derfor, at det kan udelukkes, at projektet vil kunne ødelægge plantearter omfattet af habitatdirektivets bilag IV eller skade levesteder for dyrearter omfattet af samme og at der derfor kan gives tilladelse til projektet. Samtidig vurderes det, at projektet heller ikke vil kunne påvirke arter eller naturtypers bevaringstilstand i Natura 2000-områder.

Offentliggørelse

Afgørelsen offentliggøres på Odsherred Kommunes hjemmeside:

<https://odsherred.dk/afgoerelser>

Klagevejledning

Afgørelsen efter § 21 kan, for så vidt angår retlige spørgsmål, påklages til Miljø- og Fødevareklage-nævnet.

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af enhver med retlig interesse i sagens udfald samt af landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer, jf. miljøvurderingslovens § 50.

Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk

Klageportalen ligger også på www.borger.dk. Klagen sendes gennem Klageportalen til Odsherred Kommune, der har truffet afgørelsen.

Klagefristen er 4 uger fra den dato, som afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Odsherred Kommune i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det.

Hvis du ikke kan bruge Klageportalen på grund af eksempelvis handicap, sprogvanskeligheder, problemer med digitale medier, psykiske lidelser eller fordi du er socialt udsat, så kan du kontakte Miljø- og Fødevareklagenævnet på 72 40 56 00.

I din anmodning til nævnet skal du oplyse hvis du allerede er fritaget fra at bruge Digital Post af kommunen. Når du ansøger om at blive fritaget for brug af klageportalen, er det vigtigt, at du giver Odsherred kommune besked om det på 59 66 66 66.

Betingelser mens en klage behandles

Klage over afgørelsen har ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer noget andet. Hvis nævnet tillægger en klage opsættende virkning, skal du afvente nævnets afgørelse før det ansøgte projekt kan gennemføres, og nævnet kan i den forbindelse påbyde påbegyndte bygge- og anlægsarbejder standset.

Hvis du ønsker at indbringe kommunens afgørelse for domstolene, skal sagsanlæg ske inden 6 måneder fra offentliggørelsen.

Vedlagt:

- Bilag 1 – VVM-ansøgning
- Bilag 2 – Projektforslag

Venlig hilsen

Gry Annika Jensen
Naturgeograf

ⁱ LBK nr. 4 af 3. januar 2023- Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

ⁱⁱ LBK nr. 1217 af 25. november 2019 - Bekendtgørelse af lov om vandløb.

ⁱⁱⁱ BEK nr. 1098 af 21. august 2023 - Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Kopi til

Grundejerforeningen Ellinge Hegn, ejer af matr.nr. 1bef Ellinge Lyng, Højby.

Ejere af matr.nr. 1aue Ellinge Lyng, Højby, Birkehegnet 2, 4573 Højby.